

Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi

Journal of Turkish Language and Literature

Araştırma Makalesi | Research Article

📄 Açık Erişim | Open Access

Türkçede Ünlü Uzunluğunun Katı ZÜ Kuramı Çerçevesinde Çözümlemesi

An Analysis of Vowel Length in Turkish within the Framework of Strict CV Theory



Göktuğ Börtlü¹  & İpek Pinar Uzun²  

¹ Selçuk Üniversitesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü, Konya, Türkiye

² Ankara Üniversitesi, Dilbilimi Bölümü, Ankara, Türkiye

Öz

Açık seslem içerisinde uzun olan ünlülerin, kapalı seslemde kısa olarak yüzeye çıkması dünya dillerinde sıkça görülen bir durumdur. Kapalı seslem kısalması adı verilen bu durumun gözlemlendiği dillerden biri de Türkçedir. Katı ZÜ kuramı çerçevesinde bir ünlünün kapalı seslem içerisinde bulunması, bir sonraki çekirdeğin boş olduğu anlamına gelmektedir. Bu boş çekirdeğin yetkilendirme gücü bulunmadığından ünlü uzunluğuna neden olamamaktadır. Sözü edilen boş çekirdek, sözcük sonunda kapalı seslem bulunduran bir yapıda son boş çekirdek (SBÇ) olarak adlandırılmaktadır. RT# ünsüz kümelerini bulunduran *sarp*, *ters*, *alt* vb. sözcüklerin varlığı, ünsüz kümelerinin arasındaki boş çekirdeklerin yönetilmesi gerektiğinden, Türkçede SBÇ'nin yönetim gücünün bulunduğunu göstermektedir. Yönetim gücü olan SBÇ'nin kuramsal olarak yetkilendirme gücü de olması gerekmektedir. Yetkilendirme gücü bulunan SBÇ'den dolayı yüzeyde **zama:n* yapısının ortaya çıkması beklenebilir, ancak Türkçede ünlü uzunluğunu yalnızca ezgisel olarak dolu bir çekirdeğin, diğer bir deyişle, bir ünlünün yetkilendirebildiği anlaşılmaktadır (*zaman* ~ *zama:n*). Türkçede diğer bir uzun ünlü türü, kapalı ya da açık seslemde herhangi bir değişkenlik göstermeyip hep uzun olarak yüzeye çıkan ünlülerdir. Bu ünlülerin uzun olmasının nedeni, uzun ünlünün başının kendi tamlayıcısını yetkilendirmesidir.

Abstract

It is a common crosslinguistic phenomenon that long vowels within an open syllable surface as short in a closed syllable. Turkish is one of the languages where this phenomenon, called closed syllable shortening, is observed. Within the framework of Strict CV theory, if a vowel is in a closed syllable, it implies that the next nucleus is empty. This nucleus has no licensing power and hence it cannot lead to vowel length. This empty nucleus is called the final empty nucleus (FEN) in a structure where there is a closed syllable word-finally. The existence of the words with RT# consonant clusters such as *sarp*, *ters*, *alt* etc. shows that FEN in Turkish can govern since the empty nuclei between the consonant clusters must be governed. Theoretically, if FEN has governing power, then it should also have licensing power. Due to the licensing power of FEN, the structure **zama:n* may be expected on the surface. However, it is understood that Turkish vowel length can only be licensed by a melodically full nucleus, that is, a vowel (*zaman* ~ *zama:n*). Another type of long vowels in the Turkish language is those which do not alternate within open or closed syllables and always surface as long. These vowels are long because their head licenses their own complement.

Anahtar Kelimeler

Türkçe · ünlü uzunluğu · Katı ZÜ kuramı · yetkilendirme · yönetim

Keywords

Turkish · vowel length · Strict CV theory · licensing · government



Atıf | Citation: Börtlü, Göktuğ, İpek Pinar Uzun. "An Analysis of Vowel Length in Turkish within the Framework of Strict CV Theory". *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi–Journal of Turkish Language and Literature* 65, no. 2 (2025): 324–336. <https://doi.org/10.26650/TUDED2025-1595291>

© This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License. 

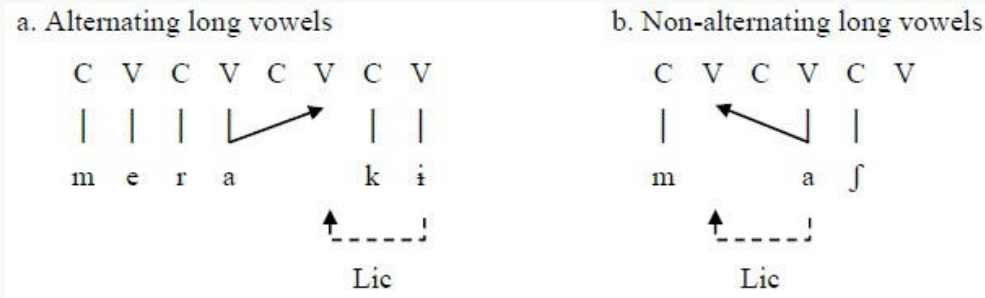
© 2025. Börtlü, G. & Uzun, İ. P.

✉ Sorumlu Yazar | Corresponding author: İpek Pinar Uzun bekar@ankara.edu.tr



Extended Abstract

Strict CV represents a theoretical step towards a complete lateralization of phonological structure and causality. It recognizes CV as the only syllable type. The natural outcome of this approach is that the traditional prosodic structure has been done away with, eliminating branching onsets, codas, and coda-onset clusters. A consonant cluster, for instance, is claimed to have an empty nucleus in between. A geminate also has an empty nucleus between the two Cs whereas in diphthongs and long vowels, two full nuclei flank an empty C. A word-final consonant, i.e., the final coda, precedes an empty nucleus, which is called the final empty nucleus (FEN). This framework departs from traditional syllable-based approaches by assuming that all phonological material is organized into alternating sequences of consonantal and vocalic positions (CV units), and that any deviation from this alternation (such as a consonant cluster or a long vowel) must be mediated by empty positions—either an empty nucleus or an empty consonant slot. Importantly, the final empty nucleus (FEN) plays a vital role in word-final positions. The lateral role of FEN is known to be parameterized. Therefore, in some languages, FEN are laterally enabled, which means that FEN can govern and license. In others, FEN are laterally disabled, i.e., they can neither govern nor license. As it is clear that FEN in Turkish can govern considering that RT# consonant clusters (*turp*, *semt*, *kalp*, etc.) are possible, FEN must also be able to license. In closed syllable shortening, it is known that vowel length in an open syllable is due to the licensing power coming from a nucleus. However, several structures with closed syllable shortening (e.g., *merak* ~ *mera:ki*, *zaman* ~ *zama:ni*, *hukuk* ~ *huku:ku*) show that FEN in Turkish cannot license vowel length. In other words, FEN in Turkish can license; however, its licensing power is not strong enough to lead to vowel length. The vowel length in Turkish can only be licensed by a melodically full nucleus (see below).



This vowel length phenomenon is grouped into two categories (excluding the issue of the soft g): alternating and non-alternating long vowels. Alternating long vowels appear as long in open syllables and surface as short in closed syllables. Licensing is the lateral relation needed for vowel length. In example (a), the empty nucleus is licensed by the following nucleus, in which case the head of the long vowel spreads to that empty position, thus we get [mera:ki] on the surface. However, when the same empty nucleus is not licensed by another nucleus, a short vowel surfaces (i.e., [merak]). This behavior is consistent with the assumptions of Strict CV where empty nuclei are assumed to be weaker licensors than full nuclei. In the presence of a following full nucleus (as in *mera:ki*), the empty nucleus between the two C-slots gets licensed. Consequently, the melodic content of the vowel spreads across both nuclei, thereby yielding a phonetically long vowel. When this licensing condition is not met (as in *merak*), the melodic content of the vowel cannot spread and therefore surfaces as short. Non-alternating long vowels are always long, whether in a closed or open syllable as shown in example (b). These vowels appear as long in both closed and open syllables because their complement is to the left of the head of the vowel. This implies that the full nucleus licenses the empty nucleus to its left and the associated segment spreads to that empty position; thus, the vowel surfaces as long within a closed or an open syllable (ma:f ~ ma:fi).

Giriş

Bu kuramsal araştırma makalesinde, Türkçede sesbilimsel bileşenin en temel araştırma nesnelerinden biri olan *ünlü uzunluğunun* (vowel length), Katı ZÜ (Z: Ünsüz, Ü: Ünlü) (Strict CV, C: Consonant, V: Vowel) kuramı çerçevesinde Scheer (2004) tabanında sesbilimsel gözlem tekniği kullanılarak kuramsal savlar üzerinden yeniden yorumlanması amaçlanmaktadır.¹

Temel ses dizgesinde kısa ünlüler bulunan Türkçenin sözvarlığı, ağırlıklı olarak Arapça ve Farsça gibi dillerden alıntılanmış olan ve uzun ünlü taşıyan çok sayıda sözcükten oluşmaktadır. Bu makale kapsamında, uzun yıllardan beri, geleneksel ve çağdaş sesbilimin temel araştırma konularından birini oluşturan ünlü uzunluğu kavramının açık ve kapalı seslemlerde nasıl sesbilimsel örüntü oluşturduğu ele alınacaktır. Bu bağlamda, Türkçenin temel sesbilimsel yapısı çerçevesinde iki tür uzun ünlü bulunmaktadır: (i) açık seslemde uzun ünlü, kapalı seslemde kısa ünlü (*zaman ~ zama:nı*), (ii) açık ya da kapalı seslemde uzun ünlü (*ma:f ~ ma:fi*).²

Bu kuramsal araştırma makalesinde açık ya da kapalı seslemde ünlü uzunluğu, Katı ZÜ kuramı çerçevesinde ele alınacak olup Türkçenin temel ses dizgesine ilişkin <ğ> kaynaklı ünlü uzaması görünümüleri üzerinde durulmayacaktır. Bu bağlamda uzun yıllardan beri alan yazınında tartışılmakta olan <ğ> olgusu bu araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu bağlamda, ünlü uzunluğunda <ğ>'nin etkisi ileri araştırma olarak daha geniş bir çalışmanın konusunu oluşturmaktadır.³

Bu kuramsal araştırma makalesinin özgün değeri; yukarıda sunulan geleneksel tabanlı sesbilimsel gözlemlerden ayrılarak, çağdaş sesbilimin öncülerinden biri olan Scheer tarafından geliştirilen seslem yapısındaki yetkilendirme rolüyle birlikte uzun olan ünlülerin yeniden yorumlanarak, tipolojik yönleriyle alan yazınına yeni bir soluk getirmeyi amaçlayan Katı ZÜ kuramı çerçevesinde Türkçede ünlü uzunluğu olgusu üzerinden incelenmesidir.⁴ Bu yazıda Türkçede uzun ünlüler, yalnızca ölçünlü (standard) Türkçedeki görünümüleri çerçevesinde kuramsal yönleriyle tartışılacak, bu ünlülerin Türkçenin farklı ağız ve lehçelerdeki görünümüleri araştırma kapsamı dışında bırakılacaktır. Yukarıdaki genel yaklaşımlar ve kuramsal gözlemlerden hareketle, nitel gözlem tekniği kullanılarak sesbilimsel bakış açısıyla oluşturulan bu araştırma makalesinde şu sorulara yanıt aranması amaçlanmıştır:

- (i) Türkçede uzun ünlü olma eğilimi gösteren ünlüler, Katı ZÜ Kuramı çerçevesinde nasıl ve hangi temel yaklaşımlardan yararlanılarak çözümlenebilmektedir?
- (ii) Türkçede sesbilimsel yapıların sözcük-sonu konumunda yer alan RT# ünsüz kümelerinde (*inanç, dört* vb. gibi) iki ünsüz arasında boş çekirdek bulunduğunu savlayan Katı ZÜ kuramında, SBC'nin yönetim gücü bulunduğu yetkilendirme gücü de bulunması gerektiği düşünüldüğünde, bu yetkilendirme gücü ünlü uzunluğuna neden yol açmamaktadır?
- (iii) Yukarıda sunulan iki temel soru bağlamında, eğer Türkçe diğer dillerden farklı bir alanda konumlandırılabilirse tipolojik açıdan söz konusu bu dil, sözlüksel olarak uzun ünlülerin Katı ZÜ Kuramına özgü savlarla yorumlanması açısından seslem yapısı yönleriyle diğer dillerden nasıl bir farklılık ya da benzerlik içermektedir?

¹Tobias Scheer, *A Lateral Theory of Phonology: What Is CVCV and Why Should It Be?* (De Gruyter Mouton, 2004), 1-6.

²Gotthelf Bergsträßer, *Türk Fonetik*, çev. M. Şerif Akkaya, (TDK Yayınları, 1936), 7-10; Talât Tekin, *Türk Dillerinde Birincil Uzun Ünlüler*, (Simurg Kitapçılık, 1995), 120-125; Nevin Selen, *Söyleyiş Sesbilimi, Akustik Sesbilim ve Türkiye Türkçesi*, (TDK Yayınları, 1979), 92-98; İclal Ergenç ve İpek Pınar Uzun, *Türkçenin Ses Dizgesi*, 2. bs., (Seçkin Yayıncılık, 2020).

³İclal Ergenç, "<ğ> Üzerine," *Dilbilim Yazıları* içinde, ed. Ayhan Sezer ve Sabri Koç (UseM Yayınları, 1991), 51-56; Özlem Ünal-Logacev, Marzena Żygis ve Susanne Fuchs, "Phonetics and Phonology of Soft 'g' in Turkish," *Journal of the International Phonetic Association* 49, no. 2 (2019): 183-296; Ergenç ve Uzun, *Türkçenin Ses Dizgesi*; İpek Pınar Uzun, "Phonetic Representation of Epenthetic Glides in Turkish," *Synergy II: Linguistics, Contemporary Studies on Turkish Linguistics* içinde, ed. Ayşenur S. Söylemez ve Ayten Kumcu (Peter Lang, 2021) 33-58; Tobias Scheer ve Göktuğ Börtlü, "Soft G in Turkish: Two Types and X-Slots," (The 21st Old World Conference in Phonology'de (OCP21) sunulan bildirisi, Universität Leipzig, 14-16 Şubat 2024).

⁴Scheer, *A Lateral Theory of Phonology*, 170-180.

Yönetim Sesbilimi (Government Phonology) kuramından geliştiği varsayılan Katı ZÜ kuramı tabanında Türkçede uzun ünlü oluşturma eğilimi gösteren seslem yapılarının kuramsal bakış açısıyla nitel gözlem teknikleri kullanılarak sesbilimsel çerçevede inceleneceği bu araştırma makalesinde bir sonraki bölümde ilk olarak Yönetim Sesbilimi kuramı ana çizgileriyle ele alınarak betimlenecektir. Bu bölümün ardından, bu araştırma makalesinin temel araştırma nesnesini oluşturan Katı ZÜ kuramı ve ünlü uzunluğu olgusu, Türkçeden de sunulacak örnekler çerçevesinde alan yazınına dayandırılarak kuramsal yönleriyle betimlenmeye çalışılacaktır. Ardından, çalışmanın bulgular kısmı üzerinden Türkçede ünlü uzunluğu olgusunun değişkenlik gösteren ve göstermeyen görünümleri Katı ZÜ kuramına özgü savlar çerçevesinde ele alınarak kuramsal bağlamda Türkçeye özgü sorunlara çözüm getirilmeye çalışılacaktır. Son olarak, sonuç kısmında Katı ZÜ kuramı üzerinden ünlü uzunluğunun seslem yapısında nasıl bir konumda yer aldığı, kuramın bu yapının çözülmesindeki rolü ve yukarıda sunulan araştırma soruları bağlamında Türkçenin tipolojik olarak diğer diller arasındaki yerinin tartışılması planlanmaktadır.

1. Yönetim Sesbilimi

Yönetim Sesbilimi yaklaşımının temelinde, bir parçanın seslemsel konumunun [Önses [Çekirdek Sonses]_{Uyak}]_o kurucu yapısında o parçanın bağlı olduğu kurucu tarafından değil, kurucular arasındaki yanal ilişkilerle belirlendiği savı bulunmaktadır. Bu örüntü, hem aşamalı ağaç yapısının (arboreal structure) hem de yanal ilişkilerin bulunduğu karma bir kuramsal bakış açısının oluşumuna önemli bir zemin hazırlamıştır. Söz konusu yanal ilişkilerin bir sonucu olan sesbilimsel tabanlı ağaç yapısının kuramsal yönünün zayıf olduğu ileri sürülmektedir.⁵ Bu bağlamda ağaç yapısı yerine, yalnızca yanal ilişkilere dayanan bir yaklaşım ortaya koyan Lowenstamm, kurucu yapısını dallanmayan önseslere ve dallanmayan çekirdeklere indirgemıştır.⁶ Tamamıyla ZÜ dizilerinden oluşan seslem yapısı ve yanal ilişkiler ise Scheer tarafından ayrıntılandırılmış ve günümüzdeki son biçimini almıştır.⁷ Bu yazı kapsamında Katı ZÜ kuramına ilişkin kuramsal yaklaşımlar çerçevesinde Türkçe ünlü uzunluğunun temel sesbilimsel örüntüleri üzerinde durulmaktadır.

Bilindiği gibi alan yazınında, seslem yapısının yalnızca iki etmene bağlı olduğu belirtilmektedir: Parçaların dizilişi ve diğer parçalara göre titreşimlilik hiyerarşisindeki konumları.⁸ Bu bağlamda, ÜRTÜ ve ÜTRÜ (Ü: Ünlü, R: Titreşimli, T: Tıkanmalı) dizilişleri sırasıyla ÜR.TÜ ve Ü.TRÜ olarak seslemelenmektedir. RT dizilişinin dallanan bir önses olması olası değilken, TR önses yapısı birçok dilde görülmektedir (örneğin tüm Hint-Avrupa dilleri).⁹ RT ve TR dizilişlerinin sözü edilen biçimde seslemlendirilmesinin ardında, söz konusu iki birimin görece titreşimlilik özelliklerinin bulunduğu varsayılanmaktadır.

Yönetim Sesbilimi, seslemlendirmede iki parça arasındaki yanal ilişkiyi göz önünde bulunduran bir kuramdır. Buna göre, yan yana olan bu iki parçanın arasında bulunan titreşimlilik ilişkisi iki yanal güç ile açıklanmaktadır: Kuruculararası Yönetim (KAY) (Interconstituent Government) ve Kurucu Yönetimi (KY) (Constituent Government). Yönetim Sesbilimi tabanında tıkanmalılar, titreşimlilerden daha fazla element içerdikleri için, daha karmaşık parçalar olarak görülebilmektedir.¹⁰ Buradan hareketle, tıkanmalılar, titreşimlilerle bir küme oluşturduğunda baş (head) olarak adlandırılmaktadırlar. Bu bağlamda parçalarının arasında KAY ilişkisi bulunan RT kümeleri sağ-başlyken, parçalarının arasında KY ilişkisi bulunan TR kümelerinin sol-başlı olduğu ileri sürülmektedir. TR kümelerindeki soldan sağa gerçekleşen KY ilişkisi uzun ünlülerde de görülmektedir. İki ayrı ünlünün içinde bulunduğu bu ilişkilendirmeye alan yazınında Tam Yönetim (TY) (Proper Government) adı verilmekte ve bu süreç soldan sağa doğru gerçekleşmektedir. Yukarıda

⁵Taro Takahashi, "A Farewell to Constituency," *UCL Working Papers in Linguistics* 5 (1993): 375-410.

⁶Jean Lowenstamm, "CV as the Only Syllable Type," *Current Trends in Phonology: Models and Methods* içinde, ed. Jacques Durand ve Bernard Laks (ESRI, 1996), 419-441.

⁷Scheer, *A Lateral Theory of Phonology*, 230-247.

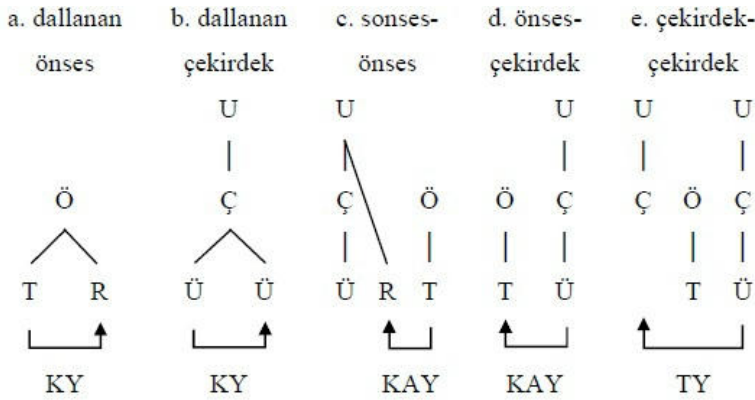
⁸Tobias Scheer ve Eugeniusz Cyran, "Syllable Structure in Government Phonology," *The Routledge Handbook of Phonological Theory* içinde, ed. S. J. Hannahs ve Anna Bosch (Routledge, 2018) 262-292.

⁹Scheer, *A Lateral Theory of Phonology*, 98.

¹⁰John Harris, "Segmental Complexity and Phonological Government," *Phonology* 7 (1990): 255-300.

sözü edilen yanal ilişkiler aşağıda (1)'de de görüleceği gibi olası dizilişler üzerinden görselleştirilmiştir (Ö: Önses, Ç: Çekirdek, U: Uyak, T: Tıkanmalı, R: Titreşimli, Ü: Ünlü).

(1) Yönetim Sesbiliminde yönetim biçimleri



(1)'deki seslem yapısı gösterimlerinden de anlaşılacağı üzere, üçlü kurucuların olası olmadığı görülmektedir. Yanal ilişkiler yalnızca iki bitişik parça arasında bulunmakta ve alan yazınında bu olguya *katı yerellik* (strict locality) adı verilmektedir. Üçlü kurucunun Yönetim Sesbiliminde olası olmadığına örnek vermek gerekirse, söz gelimi [α β γ] üçlü kurucusunda katı yerellik gereği, yalnızca bitişik parçalar arasında yanal ilişki var olabileceğinden baş, β olmak durumundadır. Ancak bir kurucu içerisinde yalnızca ilerleyici Kurucu Yönetimi gerçekleştirilebileceğinden β, α'yı yönetememektedir. Bu durum *katı yönlülük* (strict directionality) olarak bilinmektedir. Dolayısıyla, kurucuların en fazla ikili oluşu Yönetim Sesbiliminde *ikililik teoremi* (binary theorem) olarak adlandırılmaktadır.¹¹

Üçlü bir kurucunun bulunmamasının bir sonucu olarak sonsesler, Yönetim Sesbiliminde dallanmayan yapılar olarak tanımlanmaktadır. Önsesler öncesindeki sonsesleri, çekirdekler önseslerini yönetirken, sonsesler yönetim gücü bulunmayan tek kurucu olarak görünmektedir. Önsesler öncesindeki sonsesleri yönettiğinden ve sözcük-sonu sonseslerin sonrasında herhangi bir önses bulunmadığından, Kaye sözcük-sonu ünsüzlerin sonses değil, önses olduğu sonucuna varmaktadır.¹² Bu noktada her önsesin sağında bir çekirdek bulunması gerektiğinden, sözü edilen sözcük-sonu önseslerin sağında boş bir çekirdek olduğu savlanmıştır. Türkçe üzerinden bir örnek vermek gerekirse örneğin, *ip* yapısının son boş çekirdek (SBÇ) ile bittiği gözlemlenmektedir (/ipø/).

Özerkparçasal (autosegmental) çalışmalarda kurucular ve parçalar arasında birebir eşleşme olmasının bir gereklilik olmadığı SBÇ kavramı ile birlikte gözlemlenebilmektedir. Diğer bir deyişle, bir yere bağlı olmayan parçalar olabileceği gibi (uçan parçalar), herhangi bir parçası bulunmayan kurucular da olasıdır (boş çekirdekler).¹³ Boş çekirdek, sözcük-sonunda bulunmasının yanında (SBÇ) başka konumlarda da görülmektedir. Öte yandan, sözcük-sonu dışında bulunan iç boş çekirdekler, yeniden sesleme (resyllabification) yerine sunulan bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır. Ünlü-sıfır değişkesi (vowel-zero alternation) üzerinden sözü edilen iç boş çekirdeğin kullanımıyla ilgili örneklendirme aşağıda (2)'de verilmiştir.¹⁴

¹¹Jonathan Kaye, "Coda' Licensing," *Phonology* 7 (1990): 301-330; Jonathan Kaye, Jean Lowenstamm ve Jean-Roger Vergnaud, "Constituent Structure and Government in Phonology," *Phonology* 7 (1990): 193-231.

¹²Kaye, "Coda' Licensing," 301-330.

¹³Tobias Scheer, *Précis de Structure Syllabique: Accompagné d'un Apparat Critique* (ENS, 2015), 93.

¹⁴Scheer ve Cyran, "Syllable Structure," 267.

(2) Fransızca *poterie* sözcüğünde ünlü-sıfır değişkesi

a. gerçekleşen ünlü	b. yeniden seslemlemeli	c. yeniden seslemlemesiz
		Y _{nt}
		↙ // ↘
U U U	U U	U U U
Ö Ç Ö Ç Ö Ç	Ö Ç Ö Ç	Ö Ç Ö Ç Ö Ç
	^	
p o t ə r i	p o t r i	p ɔ t r i

(2)'de gösterilen Fransızca *poterie* sözcüğü, ünlünün gerçekleştiği biçimiyle (2a)'daki gibi sunulmuştur. (2b) ve (2c)'de ise, sırasıyla yeniden seslemlemenin bulunduğu ve bulunmadığı gösterimler verilmiştir. Buna göre; Fransızcada açık seslem içerisinde gergin (tense) ünlüler görülürken, kapalı seslem içerisinde gevşek (lax) ünlüler bulunmaktadır. Dolayısıyla (2b)'de yeniden seslemlemeyle birlikte açık seslem içerisinde bulunan ünlünün [o] olarak yüzeye çıkması gerekmekte ancak bir ana dili konuşurunun sözlü dilde üretimi sırasında yüzey yapıya çıkardığı sesin [o] değil, [ɔ] olduğu görülmektedir. Diğer bir deyişle, (2b)'deki yeniden seslemlemeli çözümleme yerine (2c)'deki yeniden seslemlemenin bulunmadığı çözümlemenin doğru olduğu sonucuna varılabilir. (2b)'deki dallanan önses, (2c)'de iki ayrı önses olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanında, (2c)'de bulunan ünlü-sıfır değişkesini olası kılan yanal gücün yönetim olduğu görülmektedir. Sözcük-sonu konumundaki ünlü bir önceki boş çekirdeği yönettiğinden ötürü, bu konum boş olarak kabul edilmektedir.

Ünlü-sıfır değişkelerinde yeniden seslemleme bulunmamaktadır; çünkü ünlü-sıfır değişkeleri tamamıyla ezgisel (parçasal) değişkeler olarak varsayılmaktadır. Burada temelde sözü edilen yanal ilişkiye Yönetim Sesbiliminde Tam Yönetim (TY) adı verilmekte ve yukarıdaki örneklerde de görüldüğü üzere *katı yerellik* olgusuna uymayan tek yanal ilişki görünümündedir. Öte yandan, ünlü-sıfır değişkelerinde yeniden seslemleme görülmemesi durumu, seslem yapısının durağan olduğunu göstermektedir. Ünlünün gerçekleşmediği durumlarda seslem yapısında bir değişiklik gözlemlenmemektedir. Benzer düşünce, sözdizimsel bileşen içerisinde *yapı koruma* (structure preservation) olarak da bilinmektedir. Bunun doğrudan bir sonucu olarak ise, seslem yapısının Yönetim Sesbiliminde sözlüksel (lexical) olduğu savlanmaktadır.

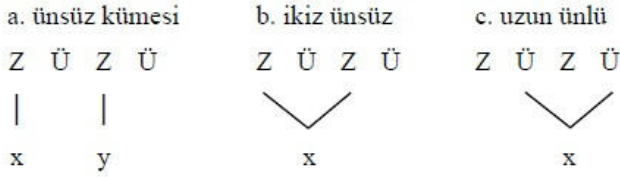
2. Katı ZÜ Kuramı ve Ünlü Uzunluğu

Katı ZÜ (ya da ZÜZÜ) kuramı, Yönetim Sesbiliminden doğan alt bir kuramsal yaklaşım olarak ortaya çıkmaktadır.¹⁵ Lowenstamm tarafından evrensel seslem yapısının ZÜ olduğunun savlanması ile birlikte ikiz ünsüzler (geminate), uzun ünlüler (long vowels) ve ünsüz kümeleri (consonant clusters) aşağıda (3)'te gösterilen sesbilimsel örüntüye bürünmüştür.¹⁶

¹⁵Scheer, *A Lateral Theory of Phonology*, 765-778.

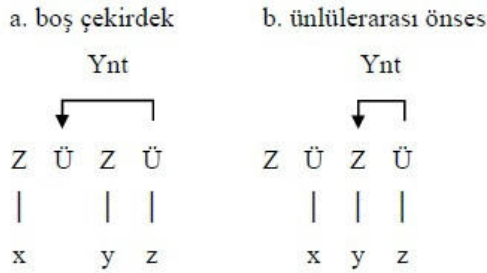
¹⁶Lowenstamm, "CV as the Only Syllable Type," 419-441.

(3) Katı ZÜ kuramında gösterimler



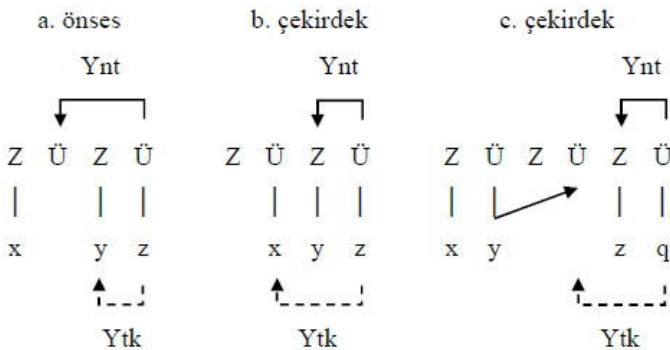
Katı ZÜ kuramı tabanında yanal ilişkilerin sayısı ikiye indirgenmektedir: Yönetim (government) ve yetkilendirme (licensing). Gerileyici olan yönetim ve yetkilendirme yanal ilişkilerinin temel kaynağı, ezgisel olarak dolu olan çekirdeklerdir; diğer bir deyişle, çekirdek yapısının temel nesnesini oluşturan ünlüler olarak da yorumlanmaktadır. SBÇ ise değiştirmeye bağlı olarak yönetim ve yetkilendirme yapabilmektedir.¹⁷ Bilindiği gibi, yönetim gücü bulunan bir ünlünün (ya da SBÇ'nin) yetkilendirme gücü de bulunmak durumundadır. Benzer biçimde, yetkilendirme gücü var olan bir ünlünün (ya da SBÇ'nin) yönetim yanal gücünün de bulunması gerekmektedir. Bunlara ek olarak kuramsal yönden, yönetilen bir konum güçsüzleştiğinden ve yetkilendirilen bir konumun parçasal içeriği güçlendiğinden, dilde herhangi bir konum aynı anda hem yönetim hem de yetkilendirme yanal güçlerinin etkisi altında bulunamamaktadır. Yönetimin hedeflediği alanlar aşağıda (4)'te gösterildiği biçimde boş çekirdek ve ünlülerarası önses olarak varsayımlanmaktadır.

(4) Katı ZÜ kuramında yönetimin hedefleri



(4a)'da z ünlüsü bir önceki boş çekirdeği yönetmekte ve bu yanal ilişki, sözü edilen kurucunun altında herhangi bir ünlü bulunmamasının temel gerekçesi olarak kabul edilmektedir. (4b)'de ise, z ünlüsü kendisinin öncesinde herhangi bir boş çekirdek olmadığından solundaki y ünsüzünü yönetmektedir. Yönetim yanal gücünün yanında ünlülerin yetkilendirme yanal gücü de bulunmaktadır. Aşağıda (5)'te sunulduğu gibi, yetkilendirmenin hedeflediği alanlar, yönetim gücünün hedeflediği alanlarla birlikte gösterilmektedir:

(5) Katı ZÜ kuramında yetkilendirmenin hedefleri



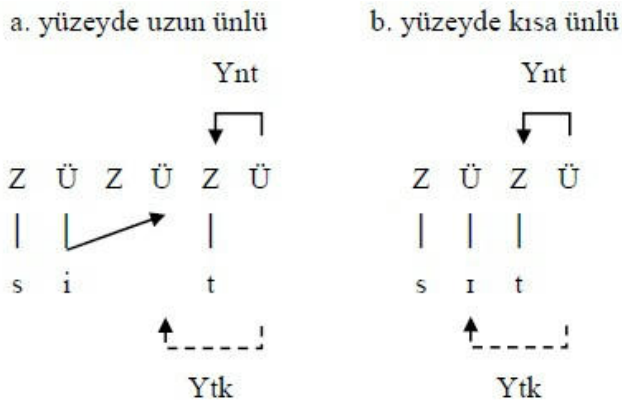
(5a)'da yönetim boş çekirdeğe giderken, z ünlüsü y ünsüzünü yetkilendirmektedir. (5b)'de z ünlüsü ünlülerarası (intervocalic) y ünsüzünü yönetirken, x ünlüsünü yetkilendirmektedir. (5c)'de ise q ünlüsü z ünsüzünü yönetirken, boş çekirdeği yetkilendirmekte ve böylelikle y ünlüsünün boş çekirdeğe yayılmasından ötürü uzun ünlü yüzey yapıya çıkabilmektedir. Yönetilen bir ünsüzün (5b, 5c) güçsüz konumda bulunduğu

¹⁷Tobias Scheer ve Markéta Ziková, "The Coda Mirror v2," *Acta Linguistica Hungarica* 57, no. 4 (2010): 425.

varsayıldığından, bu ünsüz üzerinde yumuşama (lenition) gerçekleşmesi beklenmektedir.¹⁸ (5c)'deki yetkilendirme yanal gücü ayrıca açık ve kapalı seslemlerdeki uzun ve kısa ünlü görünümünü açıklamak için de kullanılmaktadır. Buna ek olarak, Katı ZÜ kuramı tabanında bir çekirdek yetkilendiriliyorsa o çekirdeğin bulunduğu seslem açık olarak yorumlanmaktadır.

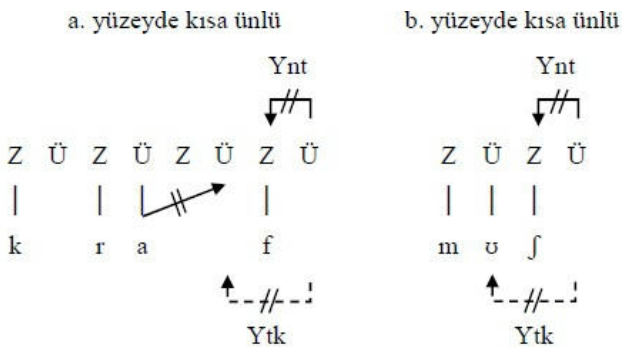
(5c)'de de örneklendirildiği gibi, uzun bir ünlünün ortaya çıkmasının altında yatan temel gereksinimlerden biri yetkilendirme yanal gücüdür. Dolu bir çekirdeğin yetkilendirmediği bir durumda herhangi bir ünlünün uzun olarak yüzeye çıkması olası değildir. Bu bağlamda, açık ve kapalı seslemler arasındaki tanım ayrımı da belirginleşmektedir. Açık seslemlerde ünlüler yetkilendirilirken, kapalı seslemlerde ünlüler yetkilendirilmemektedir.¹⁹ Yetkilendirme (ve yönetim) yanal gücü yalnızca dolu çekirdekler ve değiştirmeye bağlı olarak SBÇ tarafından gerçekleştirilebilmektedir. Alan yazınında kimi dillerde SBÇ yanal güç (yönetim ve yetkilendirme) uygulayabilirken, bazı dillerde SBÇ'nin herhangi bir yanal gücü bulunmadığı bilinmektedir.

(6) SBÇ'nin yanal güçlerinin bulunduğu diller



SBÇ'nin yanal güç uygulayabildiği dillerden biri olarak kabul edilen İngilizceye özgü örnek yapılar yukarıda (6)'da verilmiştir. (6a)'da *seat* "koltuk" sözcüğünde SBÇ, bir önceki boş çekirdeği yetkilendirmekte ve böylece *i* ünlüsü yayılarak uzun ünlü oluşturmaktadır: [si:t]. (6b)'de *sit* "otur-" sözcüğünde SBÇ, bir önceki ünlüyü yetkilendirmektedir ancak bu durumda boş bir çekirdek bulunmadığından uzun ünlü gerçekleşmemektedir: [sɪt]. (6a)'da gözlemleneceği üzere, İngilizce benzeri dillerde sözcük-sonu ünsüzü kapalı seslem özelliği göstermemekte ve bu ünsüz, ünlülerarası bir konumda bulunuyormuş gibi uzun ünlü yüzey yapıda üretilebilmektedir. Sözcük-sonu ünsüzünün açık seslem davranışını içerisinde bulunduğu dillerde sözü edilen ünsüz geleneksel olarak seslemdışı (extrasyllabic) olarak adlandırılmaktadır.

(7) SBÇ'nin yanal güçlerinin bulunmadığı diller



Yukarıda sunulan (7)'deki gösterimlerde, SBÇ'nin yanal gücünün bulunmadığı dillerden biri olan Çekçe dilinden örnekler gösterimlenmiştir. Buna göre, SBÇ'nin herhangi bir yanal gücü bulunmadığından yönete-

¹⁸Scheer ve Cyran, "Syllable Structure," 275.

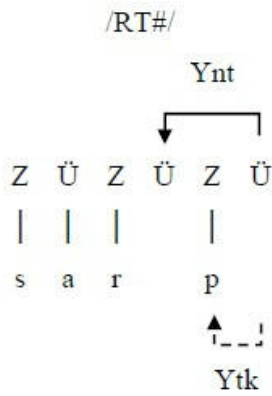
¹⁹Tobias Scheer, *Direct Interface and One-Channel Translation: A Non-Diacritic Theory of the Morphosyntax-Phonology Interface* (De Gruyter Mouton, 2012), 174.

memekte ve yetkilendirememektedir. (7a)'daki yapının sonunda SBÇ bulunmakta ve bu SBÇ bir önceki boş çekirdeği yetkilendiremediğinden *a* ünlüsü yayılamamaktadır. Bunun sonucunda ise kısa ünlü gerçekleşmektedir: *kraf*. (7b)'de ise hem SBÇ'nin yetkilendirme gücü bulunmadığından hem de yetkilendirilecek boş bir çekirdek olmadığından kısa ünlü yüzeye çıkmaktadır: *muf*. Bu tür dillerde sözcük-sonu ünsüzü, sones gibi davranarak kapalı sesleme neden olmaktadır ve seslendışı değildir.

3. Türkçede Değişkenlik Gösteren Ünlü Uzunluğu

Önceki bölümlerde SBÇ'nin değiştirene bağlı olarak kimi dillerde yanal güçleri bulunurken, diğer dillerde bulunmadığına değinilmişti. Bu bölümde Türkçede SBÇ'nin konumu tartışılacak ve ünlü uzunluğu olgusundaki yeri incelenecektir. Türkçede alçalan titreşimlilik gösteren RT# ünsüz kümeleri sesdizimsel yönden olasıdır. RT# ünsüz kümesinin görüldüğü *sert*, *sarp*, *alt* vb. yapıların sonunda SBÇ bulunmaktadır. Sözü edilen yapılarda bitişik iki ünsüzün arasında boş bir çekirdek bulunduğu ve bu çekirdeğin boş kalabilmesi için sağındaki bir ünlü tarafından yönetilmesi gerektiğinden, Türkçede SBÇ'nin yönetim gücü olduğu görülmektedir. Yönetim gücü bulunan SBÇ'nin yetkilendirme gücü de bulunmaktadır. Dolayısıyla, Türkçede SBÇ'nin yanal güçlerinin bulunduğu gözlemlenmektedir. (8)'de *sarp* sözcüğü üzerinden Türkçede SBÇ'nin yönetim gücünün olduğu gösterilmiştir.

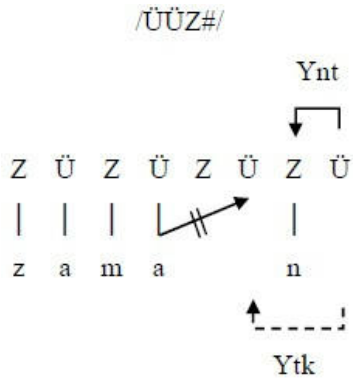
(8) Türkçede SBÇ'nin yanal güçleri



(8)'de gösterilen *sarp* yapısında RT# ünsüz kümesinin arasında boş bir çekirdek bulunduğundan ötürü SBÇ tarafından yönetildiği anlaşılmaktadır. Yönetim gücü bulunan SBÇ'nin yetkilendirme gücü de bulunduğundan SBÇ (8)'de *p* ünsüzünü yetkilendirmektedir. Sözü edilen yetkilendirme gücü bir ünsüz üzerinde olduğundan uzun ünlünün ortaya çıkmasının olası olmadığı görülmektedir.

Uzun ünlü gerçekleşmesi için yetkilendirme gücüne gereksinim duyulduğundan, Türkçede yetkilendirme yanal gücü bulunan SBÇ'nin ünlü uzunluğuna neden olması beklenebilir. Ancak Türkçede, alan yazınında kapalı seslem kısalması olarak adlandırılan olgunun ödünçlenen sözcüklerde çokça gerçekleştiği bilinmektedir (örneğin; *merak* ~ *mera:ki*, *zaman* ~ *zama:ni*, *hukuk* ~ *huku:ku* vb.). Sözü edilen kapalı seslem kısalmasının, SBÇ'nin yanal güçlerinin bulunmadığı dillerde gerçekleşmesi (7a) ve SBÇ'nin yanal güçlerinin bulunduğu Türkçede kapalı seslem kısalmasının görülmesi bir çelişki içerisinde görünebilir. (9)'da gösterimlendiği üzere, Türkçedeki SBÇ bir önceki boş çekirdeği yetkilendirmektedir ancak bu yetkilendirme sonucunda *a* ünlüsü yayılamamakta ve uzun ünlü ortaya çıkmamaktadır.

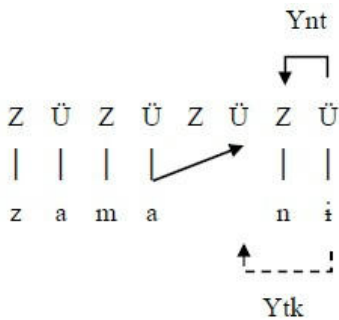
(9) Türkçede SBÇ ve uzun ünlü



Türkçede yetkilendirme gücü bulunan SBÇ'nin uzun ünlüye neden olamaması, Türkçeye özgü bir durum olarak kabul edilmemektedir. Benzer bir durumun İskoç İngilizcesi dilinde de bulunduğu gözlemlenmiştir.²⁰ Yönetim Sesbiliminden bu yana alan yazınında ağırlıklı olarak savlandığı üzere, boş çekirdeklerin yetkilendirme gücü, dolu çekirdeklerden daha güçsüzdür.²¹ Dolayısıyla Türkçede SBÇ'nin yetkilendirme gücü bulunsun da bu yanal gücün ünlü uzunluğuna neden olacak kadar güçlü olmadığı sonucuna varılmaktadır.

Sözlüksel olarak uzun olan ve değişkenlik gösteren ünlüler, Türkçede kapalı seslem içerisinde kısa, açık seslem içerisinde uzun olarak yüzeye çıkmaktadır. Değişkenlik gösteren ünlülerin sözcük sonunda kapalı seslem içerisinde kısa olarak görünmesinin nedeni, SBÇ'nin yetkilendirmesinin uzun ünlüye neden olacak derecede güçlü olmamasıdır. Açık seslemde ise yetkilendirme, dolu bir çekirdek tarafından yapıldığından dolayı uzun ünlü aşağıda (10)'da sunulduğu gibi yüzeye çıkmaktadır.

(10) Türkçede dolu çekirdek ve uzun ünlü



(10)'da gösterildiği üzere, sözcük sonundaki çekirdek *ı* ile doludur. Bu ünlü bir önceki boş çekirdeği yetkilendirmektedir. Böylece *a* ünlüsü yayılmakta ve uzun ünlü ortaya çıkmaktadır. (9) ve (10) karşılaştırıldığında, iki gösterimde de yetkilendirme gücünün, sözlüksel olarak uzun olan ünlünün tamlayıcısının (complement) üzerinde olduğu görülecektir. Ancak bu durum (9)'da uzun ünlüye neden olmazken (10)'da tersine uzun ünlü gözlemlenmektedir. (9)'da uzun ünlünün görülmemesi, Türkçede SBÇ'nin yetkilendirmesinin uzun ünlüye neden olmamasıdır. (10)'da ise sözcük sonundaki çekirdek *ı* ile doludur ve bu ünlü, uzun ünlüye neden olabilmektedir.

4. Türkçede Değişkenlik Göstermeyen Ünlü Uzunluğu

Bir önceki bölümde kuramsal çerçevede incelendiği üzere, sözlüksel olarak uzun olan ünlülerin kapalı seslem içerisinde kısa görünmesinin nedeni, Türkçedeki SBÇ'nin yetkilendirmesinin ünlü uzunluğunu ortaya çıkaracak kadar güçlü olmamasıdır. Burada önemli olan nokta, sözü edilen konumlarda ünlü uzunluğunun

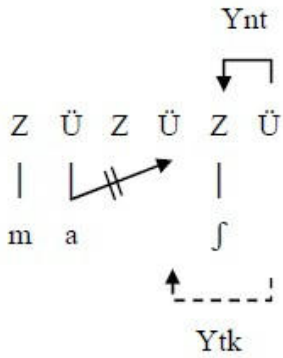
²⁰ Sławomir Zdziebko, *Issues in Scottish Vowel Quantity* (Cambridge Scholars Publishing, 2012).

²¹ Monik Charette, "Licence to Govern," *Phonology* 7 (1990): 233-253; Eugeniusz Cyran, *Complexity Scales and Licensing in Phonology* (Mouton de Gruyter, 2010), 191; Scheer ve Cyran, "Syllable Structure," 278.

gerçekleşmemesinin nedeninin SBÇ'nin yetkilendirme gücünün bulunmaması değil, SBÇ'nin yetkilendirme gücünün ünlü uzunluğuna neden olmak için yetersiz olmasıdır.

Türkçede bulunan diğer bir ünlü uzunluğu biçimi, değişkenlik göstermeyen ünlülerden oluşmaktadır. Sözü edilen ünlüler, aldıkları eke göre değişkenlik göstermeden kapalı ve açık seslem içerisinde de uzun olarak görünmektedir. Yine ödünçlenen sözcüklerde görülen bu duruma örnek olarak *ma:f* 'maaş', *fi:l* 'fiil', *a:ma:* 'âmâ', *fu:r* 'şuur' vb. verilebilmektedir. Örnek verilen sözcüklerdeki tüm ünlüler hem kapalı hem de açık seslemlerde uzun olarak yüzeye çıkmaktadır. Kapalı bir seslem içerisinde bulunan uzun bir ünlü, sözcük bir ek aldıktan sonra açık seslem içerisinde konumlanırsa da kapalı ya da açık seslem içerisinde bulunması, bu tür ünlülerin uzunluğunu etkilememektedir. Bir örnek vermek gerekirse *ma:f* yapısındaki uzun ünlü, kapalı seslem içerisinde olmasına karşın uzundur. Belirtme durum ekini aldıktan sonra *ma:fi* biçimini alan yapıda uzun ünlü artık açık seslem içerisinde ve yine uzundur. Türkçede değişkenlik gösteren ünlüler üzerinden, SBÇ'nin yetkilendirmesinin ünlü uzunluğuna neden olmadığı ortaya konulmuştur. Öyleyse bu durumda *ma:f* yapısına bakıldığında, SBÇ uzun ünlüye neden olamayacağı için uzun ünlünün yüzeyde görünmesinin altında başka bir neden bulunması gerekmektedir. Aşağıda (11)'deki gösterime göre, SBÇ bir önceki boş çekirdeği yetkilendirmektedir ancak değişkenlik gösteren uzun ünlülerde de görüldüğü üzere, SBÇ'nin yetkilendirmesi uzun ünlüye neden olmak için yetersizdir.

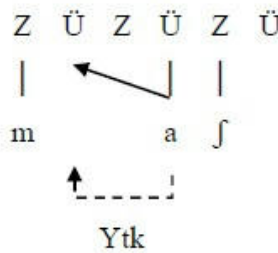
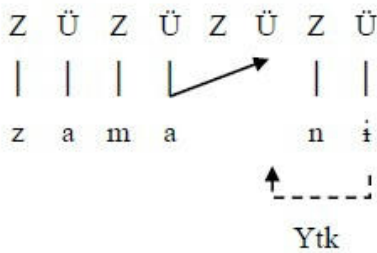
(11) SBÇ ve değişkenlik göstermeyen ünlüler



Eğer (11)'deki yapıda uzun ünlü görülmesinin nedeninin, SBÇ'nin yetkilendirmesi olduğu savunulursa benzer biçimde (9)'daki yapıda da SBÇ'nin yetkilendirmesi ile birlikte *zaman* yerine **zama:n* yapısının yüzeye çıkması beklenebilirdi. Değişkenlik gösteren uzun ünlünün görüldüğü *zaman* ~ *zama:ni* ile değişkenlik göstermeyen uzun ünlünün görüldüğü *ma:f* ~ *ma:fi* arasındaki ayrıştırıcı özellik şudur: İlkinde uzun ünlünün tamlayıcısının, sağdaki başka bir dolu çekirdeğin ünlüsü tarafından yetkilendirilmesi gerekiyorken, ikincisinde uzun ünlünün tamlayıcısının, uzun ünlünün başı tarafından yetkilendirilmesi gerekmektedir. İki ayrı ünlü uzunluğundan çıkarılacak tutarlı bir sonuç, Türkçede değişkenlik gösteren ya da göstermeyen uzun ünlünün gerçekleşmesi için, uzun ünlünün tamlayıcısının bir ünlü tarafından yetkilendirilmesi gerektiğidir.

(12) a. Değişkenlik gösteren uzun ünlüler

b. Değişkenlik göstermeyen uzun ünlüler



(12a)'da değişkenlik gösteren uzun ünlülerin baş-ilk (head-initial) olduğu görülmektedir. Belirtme durum ekiyle birlikte gelen ünlü, uzun ünlünün tamlayıcısını yetkilendirmektedir. Böylelikle uzun ünlünün başı, yetkilendirilen konuma yayılmaktadır ve yüzeye uzun ünlü çıkmaktadır. (12b)'de ise değişkenlik göstermeyen uzun ünlülerin baş-son (head-final) olduğu gözlemlenmektedir. Burada uzun ünlünün başı solundaki tamlayıcısını yetkilendirmektedir ve baş, tamlayıcısına yayıldığından uzun ünlü gerçekleşmektedir.

Tartışma ve Sonuç

Nitel araştırma yönteminin kullandığı bu kuramsal araştırma makalesinde, Türkçede bulunan sözlüksel olarak uzun ünlülerin yüzeyde uzun ya da kısa olarak gerçekleşmelerinin arkasındaki neden, Scheer tarafından geliştirilen Katı ZÜ kuramı tabanında çözümlenmiştir.²² Üç temel araştırma sorusu üzerinden çağdaş kuramsal sesbilim gözlemleriyle geliştirilmiş bu araştırma makalesinde, ünlü uzunluğu olgusu Katı ZÜ kuramı çerçevesinde hem dile özgü yönleriyle hem de tipolojik bağlamda seslem yapısının çözümlenmesi üzerinden betimlenmeye çalışılmıştır. Buradan hareketle, bu makalede ilk olarak dile özgü kapsamı inceleyen (i) araştırma sorusu bağlamında, Türkçede sözlüksel olarak uzun olan ünlülerin yüzeydeki gerçekleşmelerinin temelinde Katı ZÜ kuramının nasıl bir rol oynadığı sorusuna yanıt aranmaya çalışılmıştır.

Katı ZÜ kuramının seslem yapısının oluşumundaki rolü ünsüz kümeleri üzerinden ele alınarak Türkçedeki seslem yapısı görünümüleri (ii) araştırma sorusu bağlamında kuramsal açıdan Katı ZÜ kuramının verileri çerçevesinde çözümlenmeye çalışılmıştır. Türkçede sözcük-sonu sonses bulunduran yapılarda en sonda bulunan Son Boş Çekirdek savı çerçevesinde bu kuramsal makalede ünlü uzunluğu, yönetim ve yetkilendirme gücü gibi Katı ZÜ kuramına ilişkin verilerle ele alınmıştır. Buna göre, RT# ünsüz kümelerinin bulunduğu Türkçede (*sert, sarp, alt* vb.) SBÇ'nin yönetim gücü olduğu anlaşılmaktadır; çünkü RT# ünsüz kümesinin var olabilmesi için iki ünsüz arasındaki boş çekirdeğin yönetilmesi gerekmektedir (8). Yönetim gücü bulunan SBÇ'nin yetkilendirme gücü de bulunmaktadır. Buna göre, SBÇ'nin yanal güçlerinin bulunduğu dillerden biri olan İngilizcede, SBÇ'nin yetkilendirmesi ünlü uzunluğuna neden olabilmektedir (6). Ancak Türkçede SBÇ'nin yetkilendirme yanal gücü bulunmasına karşın, ünlü uzunluğuna neden olamadığı sonucuna varılmıştır (9). Bu bağlamda Türkçede SBÇ'nin yetkilendirme gücünün ünlü uzunluğuna neden olmak için yetersiz olduğu varsayılmaktadır. Ünlü uzunluğuna yalnızca ezgisel olarak dolu bir çekirdek, diğer bir deyişle bir ünlünün yetkilendirmesi neden olmaktadır.

Son olarak, (iii) araştırma sorusu bağlamında Türkçenin diğer diller arasında Katı ZÜ kuramına ilişkin veriler çerçevesinde sesbilimsel yönden nasıl bir tipolojik görünüm sergilediğini inceleyen bu makalede, Türkçede ünlü uzunluğunun değişkenlik gösterdiği ve göstermediği seslem yapıları benzerlik ve farklılıklar bağlamında yorumlanmıştır. Buradan hareketle, değişkenlik gösteren uzun ünlülerin baş-ilk olduğu ve tamlayıcısının başka bir ünlü tarafından yetkilendirilmesi gerektiği görülmüştür (12a). Buna ek olarak, değişkenlik göstermeyen uzun ünlülerin baş-son olduğu ve tamlayıcısının baş tarafından yetkilendirildiği gözlemlenmiştir (12b). İki ayrı uzun ünlü türü incelendiğinde ise ikisinde de uzun ünlünün gerçekleşmesi için tamlayıcısının bir ünlü tarafından yetkilendirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Kısaltmalar

Z: Ünsüz

Ü: Ünlü

SBÇ: Son Boş Çekirdek

R: Titreşimli

T: Tıkanmalı

#: Sözcük sonu

KAY: Kuruculararası Yönetim

KY: Kurucu Yönetimi

TY: Tam Yönetim

Ö: Önses

Ç: Çekirdek

U: Uyak

²²Scheer, *A Lateral Theory of Phonology*.



Hakem Değerlendirmesi	Dış bağımsız.
Yazar Katkısı	Çalışma Konsepti/Tasarım- G.B.; Veri Toplama- G.B.; Veri Analizi/Yorumlama- G.B.; Yazı Taslağı- G.B.; İçeriğin Eleştirel İncelemesi- G.B., İ.P.U.; Son Onay ve Sorumluluk- G.B., İ.P.U.
Çıkar Çatışması	Yazarlar çıkar çatışması bildirmemiştir.
Finansal Destek	Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.
Peer Review	Externally peer-reviewed.
Author Contributions	Conception/Design of Study- G.B.; Data Acquisition- G.B.; Data Analysis/Interpretation- G.B.; Drafting Manuscript- G.B.; Critical Revision of Manuscript- G.B., İ.P.U.; Final Approval and Accountability- G.B., İ.P.U.
Conflict of Interest	The authors have no conflict of interest to declare.
Grant Support	The authors declared that this study has received no financial support.
Yazar Bilgileri	Göktuğ Börtlü (Araştırma Görevlisi)
Author Details	¹ Selçuk Üniversitesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü, Konya, Türkiye 0000-0002-3042-4571
	İpek Pınar Uzun (Doç. Dr.)
	² Ankara Üniversitesi, Dilbilimi Bölümü, Ankara, Türkiye 0000-0003-3103-0758 bekar@ankara.edu.tr

Kaynakça | References

- Bergsträßer, Gotthelf. *Türk Fonetigi*. M. Şerif Akkaya. TDK Yayınları, 1936.
- Charette, Monik. "Licence to Govern." *Phonology* 7 (1990): 233–253.
- Cyran, Eugeniusz. *Complexity Scales and Licensing in Phonology*. Mouton de Gruyter, 2010.
- Ergenç, İclal. "<ğ> Üzerine." *Dilbilim Yazıları* içinde, ed. Ayhan Sezer ve Sabri Koç, 51–56. Usem Yayınları, 1991.
- Ergenç, İclal ve İpek Pınar Uzun. *Türkçenin Ses Dizgesi*. 2. bs. Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Harris, John. *English Sound Structure*. Blackwell, 1994.
- . "Segmental Complexity and Phonological Government." *Phonology* 7 (1990): 255–300.
- Kaye, Jonathan. "'Coda' Licensing." *Phonology* 7 (1990): 301–330.
- Kaye, Jonathan, Jean Lowenstamm, and Jean-Roger Vergnaud. "Constituent Structure and Government in Phonology." *Phonology* 7 (1990): 193–231.
- Lowenstamm, Jean. "CV as the Only Syllable Type." *Current Trends in Phonology: Models and Methods* içinde, ed. Jacques Durand ve Bernard Laks, 419–441. ESRI, 1996.
- Scheer, Tobias. *A Lateral Theory of Phonology: What Is CVCV and Why Should It Be?* De Gruyter Mouton, 2004.
- . *Direct Interface and One-Channel Translation: A Non-Diacritic Theory of the Morphosyntax-Phonology Interface*. De Gruyter Mouton, 2012.
- . *Précis de Structure Syllabique: Accompagné d'un Apparat Critique*. ENS, 2015.
- Scheer, Tobias ve Eugeniusz Cyran. "Syllable Structure in Government Phonology." *The Routledge Handbook of Phonological Theory* içinde, ed. S. J. Hannahs ve Anna Bosch, (Routledge, 2018), 262–292.
- Scheer, Tobias ve Göktuğ Börtlü. "Soft G in Turkish: Two Types and X-Slots." The 21st Old World Conference in Phonology'de (OCP21) sunulan bildiri, Üniversitât Leipzig, Almanya, 14–16 Şubat 2024.
- Scheer, Tobias ve Markéta Ziková. "The Coda Mirror v2." *Acta Linguistica Hungarica* 57, no. 4 (2010): 411–431.
- Selen, Nevin. *Söyleyiş Sesbilimi, Akustik Sesbilim ve Türkiye Türkçesi*. TDK Yayınları, 1979.
- Takahashi, Taro. "A Farewell to Constituency." *UCL Working Papers in Linguistics* 5 (1993): 375–410.
- Tekin, Talât. *Türk Dillerinde Birincil Uzun Ünlüler*. Simurg Kitapçılık, 1995.
- Uzun, İpek Pınar. "Phonetic Representation of Epenthetic Glides in Turkish." *Synergy II: Linguistics, Contemporary Studies on Turkish Linguistics* içinde, ed. Ayşenur S. Söylemez ve Ayten Kumcu, (Peter Lang, 2021), 33–58.
- Ünal-Logacev, Özlem, Marzena Żygis ve Susanne Fuchs. "Phonetics and Phonology of Soft 'g' in Turkish." *Journal of the International Phonetic Association* 49, no. 2 (2019): 183–296.
- Zdziebko, Sławomir. *Issues in Scottish Vowel Quantity*. Cambridge Scholars Publishing, 2012.